

X. ULUDAĞ ULUSLARARASI İLİŞKİLER KONGRESİ
8-10 EKİM 2018 / BURSA

BİLDİRİ BAŞLIĞI / PAPER TITLE: GENİŞ KİTLE PSİKOLOJİSİ VE İSLAM TOPLUMLARININ RADİKAL ÖRGÜTLERİNE BAKIŞI /

BİLDİRİ ÖZETİ / ABSTRACT: Küresel anlamda terörizmle mücadelenin en önemli araçlarından bir tanesi bu örgütlerin mali kaynaklarıyla birlikte insan kaynağının da kesilmesini sağlamaktır. Bunu yapabilmek için ise öncelikle terör örgütlerinin amaçları, iletişim araçları, söylemleri ve mensuplarının doğru bir şekilde analiz edilmesi gerekmektedir. İslam toplumları içerisinde çıkan radikal örgütlerle ilgili çalışmalara bakıldığında, bu örgüt üyelerinin büyük oranda Arap kökenli Müslümanlardan oluştuğu görülmektedir. Örneğin Fransız Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nün hapis cezası almış olan 137 cihatçı ile yaptığı bir çalışmaya göre bunlardan %74'ü Müslüman olan ailelerde doğmuşken geri kalanı sonradan İslamiyeti seçmiştir. 2014 yılında Amerikalı gazeteci James Foley'in kafası IŞİD tarafından kesilerek infaz edilmesinden sonra, Barack Obama tarafından örgütün ideolojisi nihilistik olarak tanımlanmıştır. Her ne kadar, IŞİD'in sonrasındaki faaliyetlerini de bu şekilde tanımlamak mümkün olsa da pek çok sosyal bilimci, hem bu tanımın, hem de bu durumu mental bir sorun ya da dini fanatizm olarak tanımlama gayretlerinin oldukça yetersiz kaldığı konusunda hem fikirdir.

Birleşmiş Milletler ve Beyaz Saray'a terörizm konusunda danışmanlık yapan antropolog Scott Atran'a göre Musul Hapishanesi'nde 670 Şii mahkumu öldüren, ya da 21 Mısırlı Hristiyan'ın kafasını kesen bu teröristler, psikolojik profil anlamında büyük oranda sıradan insanlardır. O halde mutlaka psikolojik rahatsızlığı olması gerekmeyen, beyin yıkama sürecine maruz kalmamış, büyük çoğunluğu Müslüman kökenli Araplardan oluşan radikal örgütleri daha iyi anlayabilmek için ana kaynağa yani İslam toplumuna ve onların bu örgütlere bakışına yönelmek gerekmektedir. Kitle psikolojisi ile ilgili çalışmalarda ilk akla gelen isim olan Gustave Le Bon'a göre ırk, gelenekler, politik ve toplumsal konular, öğretim ve eğitim biçimi, vaatler ya da hayaller ve kitle önderleri kitlelerin etkilendiği uzak ve yakın etmenlerdir. Bu şartlar göz önüne alınarak İslam toplumu incelendiğinde, o toplum içerisindeki sıradan bireylerin hangi motivasyonlarla vahşi birer teröriste dönüştüğü çok daha iyi anlaşılacaktır. Buradan hareketle bu çalışmada da El-Kaide, IŞİD, Boko-Haram gibi örgütlerin oluşumu, ortaya çıktıkları coğrafyalardaki siyasi olaylar, İslam toplumlarının bu örgütlere bakışı çerçevesinde ele alınmaya çalışılmıştır.

ABSTRACT

One of the most important strategies of combat against terrorism in the global sense is to ensure that human resources are cut off as well as financial resources of these organizations. In order to do this, firstly the aims, communication tools, discourses and members of the terrorist organizations should be analyzed correctly. When we look at the studies related to the radical organizations in Islamic societies, it is seen that the members of these organizations consist of Muslims of Arab origin. For example, according to a study conducted by the French International Relations Institute with 137 jihadists who had received prison terms, 74% of them were born in Muslim families, while the rest convert. After the American journalist James Foley's head was cut and executed by ISIS in 2014, the ideology of the terrorist group was defined as nihilistic by Barack Obama. Although it is possible to describe the subsequent activities of the ISIS by this way, many social scientists agree that both this definition and the efforts to define it as a mental problem or religious fanaticism are quite inadequate.

According to anthropologist Scott Atran, who counseled the United Nations and the White House on terrorism, these terrorists, who kill 670 Shia prisoners in Mosul prison or beheaded 21 Egyptian Christians, are ordinary people in psychological profile. It is then necessary to turn to the main source, namely the Islamic society and their view of these organizations, in order to better understand the radical organizations, mainly being composed of Arab majority, which exposed to the brainwashing process and which do not necessarily have psychological disturbances. Gustave Le Bon, the first name that comes to mind in studies of mass psychology, race, traditions, political and social issues, teaching and training styles, promises or dreams, and mass leaders are distant and close influences on masses. Considering these conditions, when Islamic society is examined, it can be understood more clearly what motivations ordinary individuals in that society have turned into violent terrorists. In this study, it was tried to discuss the formation of organizations such as Al-Qaeda, ISIS, Boko Haram, the political events in the geographical regions they came from, and the Islamic society's view of these organizations.

ANAHTAR KELİMELELER / KEY WORDS: İslam Toplumu, Terörizm, Kitle Psikolojisi, Radikalleşme, El-Kaide, IŞİD, Boko Haram

Islamic Society, Terrorism, Mass Psychology, Radicalism, Al-Qaeda, ISIS, Boko Haram

KISA ÖZGEÇMİŞ / BRIEF C.V: Şerife Özkan Nesimioğlu lisans derecesini Marmara Üniversitesi tarih bölümünden, yüksek lisans derecesini Modern Türk Tarihi alanında Boğaziçi Üniversitesi Atatürk Enstitüsünden ve doktora derecesini Ulusal ve Uluslararası Güvenlik Stratejileri alanında Harp Akademileri Komutanlığı Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nden sırasıyla 2002, 2005 ve 2016 yıllarında almıştır. Şu anda KTO Karatay Üniversitesi Enerji Yönetimi Bölümü'nde Yardımcı Doçent olarak görev yapmaktadır. Çalışma alanları, küreselleşme ve dış politika, dış politika ve enerji güvenliği ve genel anlamda güvenlik çalışmaları olarak ifade edilebilir.

Serife Ozkan Nesimioglu received her B.Sc. in Department of History from Marmara University, her M.Sc in Modern Turkish History Bogazici University Ataturk Institute and her Ph.D. in National-International Security Strategies from Turkish War Academy Strategical Research Institute in 2002, 2005 and 2016, respectively. She is currently an Assistant Professor in the Department of Energy Management at KTO-Karatay University, Konya. Her research interests are globalisation and foreign policy, foreign policy and energy security and security studies in general.